

pomenim cu o mașină de ascuțit cuțite pusă peste patru saci de coks, drept cîntărețul „cerului albastru și-al iluziei deșarte“.

Bine înțeles, că și aceste deziderate le-am formulat fără niciun gînd că le-ar putea lua cineva în considerație.

Căci și genul unel statui e condiționat de cele patruzeci de mil de condiții... sociale, culturale, morale, etc. etc. dintr'o țară, la un moment dat...

Jacques Rivière

De la Paris, ne vine știrea morții directorului revistei „Nouvelle Revue Française“ cea mai vie și mai reprezentativă, pentru directivele actuale ale literaturii franceze. El moare în vrîstă numai de 39 ani, răpus de o febră tifoidă. Era originar din Bordeaux. Își făcuse studiile la Paris, unde terminase cu licența în filozofie la Sorbona. În 1912 făcu cunoștința lui André Gide și intră ca secretar de redacție la „Nouvelle Revue Française“. În timpul războiului a fost prizonier în Germania, cu care ocazie, a scris un volum de psihologie etnică „L'allemand“. În 1919 devine directorul revistei, dela care dată, directiva și destinul acesteia se confundă cu personalitatea lui.

Doctrina literară a lui Jacques Rivière, inspirată desigur de André Gide, e neoclasicismul. Activitatea grupului dela „Nouvelle Revue Française“ a contribuit la prăbușirea ultimelor pretenții simboliste. Dacă „Mercure de France“ a fost organul mișcării decadente de subiectivism simbolist al anilor 1870—1900, cealaltă muncește ca să afirme renașterea artei clasice. Bine înțeles sub alte forme și aspecte. Nu e vorba aici de clasicismul tradițional francez, întrupat în atitudinea unui France ori Maurras. Artă clară, raționalistă, da. Inșă nu artă indiferentă, insenzibilă. Dinamismul lui Bergson, metafizica turmentată a lui Barrès, preocupările protestante de conștiință din opera lui A. Gide, nu pot rămîne fără influențe directe asupra literaturii actuale. Rivière a căutat să le înglobeze în clasicism, căuînd formula unei arte noi, care să vibreze cu ritmul civilizației moderne.

Din volumul său de „Studii“ și din romanul „Almée“ se desprinde îngrijorarea febrilă a acestui spirit, pe care liniștea clasică, în senzul tradițional, nu-l mulțumea. Dela acesta nu împrumută decît forma. Se poate spune că doctrina lui a fost concretizată artisticeste de cumnatul său, Alain Fournier mort și acela tînr, în minunatul său roman „Le grand Meaulnes“, amestec de notație realistă, de delicată fantezie, de inanalizabil mister.

Trebuie să mai adăugăm că în anii de șovinism literar 1918—1923, Rivière a contribuit la reluarea relațiilor intelectuale cu celelalte țări de mare cultură, cu Anglia și Germania, stimulînd traducerile și contactul direct, dar mai ales cerînd literaturii franceze, adăparea la influențele străine pe care le credea fecunde. Paul Valéry, A. Gide, Marcel Proust, Jacques Copeau au fost prietini și susținători lui. Se poate spune, fără exagerație,

că ceiace s'a produs mai bun în literatura franceză din ultimul deceniu a fost inspirat de acest cenaclu. Astfel el intră, prin proporțiile și însemnătatea sa socială, în istoria literară. Pentru neo-clasicismul actual, Rivière, care n'a scris prea mult, dar a stimulat direct atâtea energii, va avea cel puțin o importanță pe care a avut-o Mallarmé pentru mișcarea simbolistă.—M. R.

Cinci volume de d. T. Arghezi

D. T. Arghezi s'a hotărît să-și scoată scrierile în volum. Cuvântul e banal,—dar nu de frica banalității ne vom feri noi să scriem aici singurul cuvânt propriu: Apariția volumelor d-lui Arghezi este un *eveniment literar*. Și cu atât mai mult un eveniment literar, cu cât aproape tot conținutul volumelor anunțate n'a fost tipărit până acum nicăieri.

Așteptăm cu nerăbdare volumele d-lui Arghezi, *toate* volumele, căci, pe lângă că talentul acestui scriitor e foarte divers, dar volumele anunțate sînt cu totul deosebite unul de altul chiar prin conținutul lor,—și atât de interesante prin subiectele ce tratează.

D. Arghezi fiind propriul său editor, și cunoscîndu-i gustul estetic din atîtea manifestări ale sale față cu arta, sîntem siguri că aceste cinci volume vor fi mici obiecte de artă și ca tehnică tipografică și ca înfățișare.

*

Prima serie de 5 volume, cuprinde următoarele lucrări :

1. Cuvinte potrivite, versuri publicate și inedite.
2. Cartea Femeii Frumoase, proză inedită.
3. Cartea Copiilor, povestiri inedite.
4. Cartea Ciînilor, a Miștelor, a Oilor și a Caprelor, studii inedite.

5. Amintirile Ierodiaconului Iosif, inedite.

Volumele de mai sus vor fi tipărite exclusiv pentru subscriitorii, într'un număr de exemplare egal cu numărul subscrierilor primite și nu se vor găsi în comerț.

Prețul subscrierii la toate volumele este de lei 1000 (una mie) plătitibil anticipat, odată sau în cinci rate de câte 200 (două sute) lei una.

Subscriitorii care plătesc subscrierea odată, li se rezervă un tiraj special de amator, cu exemplare numerotate și autograf.

Subscriitorii care plătesc în rate vor plăti prima rată de 200 lei anticipat la subscriere și se obligă să plătească ratele următoare după apariția și primirea volumelor precedente.

Cetitorii pot să subscrie și numai pentru un singur volum, (volumul de versuri), plătiind anticipat suma de 200 lei.

Tiparul volumelor va fi executat luxos sub îngrijirea autorului. Volumele vor fi livrate subscriitorilor la domiciliu, câte un volum la trei luni, primul termen începînd să curgă dela închiderea subscrierii, care va fi anunțată prin ziare.

Subscrierile încep imediat și se vor trimite prin mandate poștale, scrisori de valoare sau cecuri, pe adresa :

T. ARGHEZI, 42 Bulevardul Elisabeta

BUCUREȘTI